

Designing an Optimal Model of Resource Management Based on Good Urban Governance

Original Article

Mohammad Hassan Keighobadi¹, Ali Farhadi Mahalli^{2*}, Masoud Ahmadi³

1- Ph.D Candidate, Public Administration, Faculty of Humanities, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran

2- Assistant Professor, Department of Public Administration, Faculty of Humanities, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran

3- Assistant Professor, Department of Public Administration, Faculty of Humanities, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran

ARTICLE INFO

Article History

Received: 2024-09-08

Revised: 2024-11-06

Accepted: 2024-11-12

Keywords

Good Governance
Resource Management
Tehran Municipality
Urban Management

ABSTRACT

Introduction

One of the basic issues in urban management is revenue management in the municipality. On the other hand, the upstream documents specifically emphasize the financial independence of municipalities based on paragraph b of note 52 of the law. This created an accelerated movement by which municipalities have turned to unstable and short-term income generation. In general, municipal financing sources can be divided into two categories: internal and external sources. Internal financial resources include cash flows from operating activities, asset sales, and accumulated profits, and external financial resources include funds acquired through the financial market, such as issuing bonds, issuing new shares, and receiving facilities. One of the foundational approaches in sustainable urban income generation is the growth and development of good urban governance. Creating new businesses with high added value, developing existing businesses, promoting economic growth and social welfare, reducing the unemployment rate, and finally increasing per capita production and establishing social justice are among the achievements of good urban governance. It seems that according to the existing arrangements and various sources for financing described, there is a potential possibility of generating income and financing. The main issue is how to manage finances and income sources and expenses properly. In this context, good urban governance, relying on the principles of participation, transparency, rule of law, responsibility, accountability, and effectiveness, has provided the necessary mechanisms for managing the revenue sources of municipalities. Suppose the financial management of the municipality is in harmony with the goals of good urban governance. In that case, the regulation of financial inflows and outflows in this institution will not be far from expected and accessible. Therefore, good urban governance must be relied on to create sustainable income for city managers and citizens. This issue is also worthy of attention from a negative point of view because continuing the current situation can lead to the spread of financial corruption, injustice in the distribution of urban facilities, and citizens' dissatisfaction, which will bring destructive and long-term effects. From a theoretical point of view, the significant number of articles indexed in the country's scientific journals shows that the categories of "municipal revenue sources" and "good urban governance" have an important position. Of course, the main research gap is that a combined study regarding the role of good governance in the financial management of the municipal institution has been neglected from the researchers' point of view. Therefore, according to the existing research gap in this study, both categories will be addressed together with an integrated approach. In other words, the contribution of the research

* Corresponding author: ali.farhadimahalli@gmail.com

and theoretical synergy of the present study is the attention to the management of revenue resources of municipalities based on good urban governance. Therefore, this study is an attempt to fill the research gap in the field of managing revenue resources of municipalities based on good urban governance with an approach based on an exploratory research design that covers the research gap. The present study will answer this key question: how is the management model of municipalities' revenue resources based on good urban governance?

Materials and Methods

This study is an applied-developmental research conducted to design and validate the revenue resource management model in line with good urban governance in municipalities. Based on the data collection method, it is considered a cross-sectional survey. To achieve the research goal, an exploratory mixed research design was used. The community of participants in the qualitative section includes experts, professors, and general actors present in public and non-governmental institutions and organizations involved in developing these municipal financial policies. Based on the view of Miller et al. (2010), five criteria of keyness, popularity, theoretical knowledge, diversity, and participation motivation were used to select participants. Sampling was done using a purposeful method, and theoretical saturation was obtained from 15 interviews. The statistical population of the quantitative part includes all the actors present in public and non-governmental institutions and organizations involved in the process of formulating these financial policies of municipalities. The sample size was estimated to be 384 people using Cochran's formula, and since the statistical population is homogeneous, simple random sampling was used for sampling in the quantitative part. The main tools for collecting research data are semi-structured interviews and researcher-made questionnaires. The interview consisted of 5 basic questions and was conducted in a semi-structured way. The research questionnaire includes nine main constructs and 64 items with a five-point Likert scale. Content validity (opinion from experts) was used to measure the validity of the questionnaire, and its validity was confirmed. Also, the total Cronbach's alpha of

the questionnaire was 0.856 in a preliminary study. After distributing the questionnaire to the selected sample, the validity of the questionnaire was checked using three methods: construct validity (external model), convergent validity (AVE), and divergent validity. AVE value for all variables should be greater than 0.5. Composite reliability (CR) and Cronbach's alpha coefficient of each factor were calculated to calculate the reliability. Thematic analysis was used to identify the categories of revenue resource management models that are in line with good urban governance in municipalities. The partial least squares method was used to validate the model. Data analysis was done in the qualitative phase with Maxqda software and in the quantitative phase with Smart PLS software.

Findings

In the findings section, the interviews were conducted using thematic analysis based on the six-step Ethrid-Sterling method. In the open coding stage, 1441 codes were identified. Through axial coding, two overarching themes, nine main themes, and 64 secondary themes were obtained. The factor loadings are greater than 0.6 in all cases, and the t statistic is greater than 1.96 in all cases. Therefore, the measurement part of the model is valid. And the coefficient of determination of the endogenous structures of the research model is favorable. The value of the determination coefficient of the municipality's revenue resource management was estimated at 0.814. This shows that the variables of the model have been able to explain 81% of the changes in the management of municipal revenue resources. The index (Q^2) was also estimated to be positive in all cases, so the model has good predictive ability.

Conclusion

Research results showed that good urban governance affects urban planning, public culture, and meritocracy systems. These factors also affect the optimization of municipal tax and toll laws and municipal financial management tasks and lead to achieving sustainable financial resources and sustainable urban development. Finally, obtaining financial resources and sustainable development leads to the management of sustainable municipal income resources.

COPYRIGHTS

©2022 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.

HOW TO CITE THIS ARTICLE

Keighobadi M. H. Farhadi Mahalli A. Ahmadi M. Designing an Optimal Model of Resource Management Based on Good Urban Governance. Urban Economics and Planning Vol 5(3):232-246. [In Persian]

DOI: 10.22034/uep.2024.476792.1536

طراحی الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری

مقاله پژوهشی

محمدحسن کیقبادی^۱؛ علی فرهادی محلی^{۲*}؛ مسعود احمدی^۳

- ۱- دانشجوی دکتری، مدیریت دولتی، دانشکده علوم انسانی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران
- ۲- استادیار، گروه مدیریت دولتی، دانشکده علوم انسانی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران
- ۳- استادیار، گروه مدیریت دولتی، دانشکده علوم انسانی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

چکیده

مقدمه

یکی از مسائل اساسی در مدیریت شهری، مسئله مدیریت درآمدها در شهرداری است. از سویی، اسناد بالادستی و به طور مشخص براساس بند تبصره ۵۲ قانون بر استقلال مالی شهرداریها تأکید دارد. این مورد حرکت شتابزدهای را ایجاد کرد که به موجب آن، شهرداریها به درآمدزایی ناپایدار و کوتاهمدت روی آوردهاند، به طور کلی می توان منابع تأمین مالی شهرداری را به دو دسته منابع داخلی و خارجی تقسیم کرد. منابع مالی داخلی، شامل جریانهای وجوه نقد حاصل از فعالیت های عملیاتی، فروش دارایی ها و سود انباشته و منابع مالی خارجی دربرگیرنده وجوه تحصیل شده از طریق بازار مالی مانند، انتشار اوراق مشارکت، صدور سهام جدید و دریافت تسهیلات هستند. یکی از رویکردهای زمینه ساز در درآمدزایی پایدار شهری، رشد و توسعه حکمرانی خوب شهری است. ایجاد کسب و کارهای تازه با ارزش افزوده بالا، توسعه کسب و کارهای موجود، رشد اقتصادی و رفاه اجتماعی، کاهش نرخ بیکاری و در نهایت، افزایش سرانه تولید و برقراری عدالت اجتماعی از جمله دستاوردهای حکمرانی خوب شهری است. به نظر می رسد با توجه به تمهیدات موجود و منابع گوناگون جهت تأمین مالی که شرح آن رفت، به صورت بالقوه امکان درآمدزایی و تأمین مالی وجود دارد. مسئله اصلی چگونگی مدیریت مالی و اداره درست منابع درآمدی و هزینه های انجام شده است. در این زمینه حکمرانی خوب شهری با تکیه بر اصول مشارکت، شفافیت، قانونمداری، مسئولیت پذیری، پاسخ گویی و اثربخشی، سازوکارهای لازم برای مدیریت منابع درآمدی شهرداریها را فراهم کرده است. اگر مدیریت مالی شهرداری با اهداف حکمرانی خوب شهری هماهنگ باشد تنظیم جریانهای ورودی و خروجی مالی در این نهاد دور از انتظار و دسترس نخواهد بود. بنابراین، استعانت از حکمرانی خوب شهری برای ایجاد درآمد پایدار برای مدیران شهری و شهروندان است. این مسئله از منظر سلبی نیز شایان توجه است، چرا که ادامه وضع موجود می تواند گسترش فساد مالی، ناعدالتی در توزیع امکانات شهری و عدم رضایت شهروندان را به همراه داشته باشد که آثار مخرب و بلندمدتی را به همراه خواهد آورد. به لحاظ نظری نیز تعداد قابل توجه مقاله های نمایه شده در مداخل علمی کشور نشان می دهد مقوله «منابع درآمدی شهرداری» و «حکمرانی خوب شهری» از جایگاه مهمی برخوردار است. البته، شکاف پژوهشی اصلی آن است که مطالعه ای ترکیبی با توجه به نقش حکمرانی خوب در مدیریت مالی نهاد شهرداری از دیدگاه پژوهشگران مغفول مانده است. لذا با توجه به خلأ تحقیقاتی موجود، در این مطالعه با رویکردی یکپارچه به هر دو مقوله در کنار هم پرداخته خواهد شد. به بیان دیگر، سهم پژوهش و هم افزایی نظری مطالعه حاضر توجه مدیریت منابع درآمدی شهرداریها مبتنی بر حکمرانی خوب شهری است. بنابراین، این مطالعه کوششی برای پر کردن شکاف پژوهشی در زمینه مدیریت منابع درآمدی شهرداریها مبتنی بر حکمرانی خوب شهری با رویکردی مبتنی بر طرح پژوهش اکتشافی است و خلأ تحقیقاتی را پوشش

اطلاعات مقاله

تاریخ های مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۶/۱۸
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۸/۱۶
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۲۲

کلمات کلیدی

حکمرانی خوب
شهرداری تهران
مدیریت شهری
مدیریت منابع

۰/۵ باشد. برای محاسبه پایایی نیز پایایی ترکیبی (CR) و ضریب آلفای کرونباخ هر یک از عوامل محاسبه شده است. برای شناسایی مقوله‌های الگوی مدیریت منابع درآمدی در راستای حکمرانی خوب شهری در شهرداری‌ها از تحلیل مضمون استفاده شد. برای اعتبارسنجی مدل از روش حداقل مربعات جزئی استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها در فاز کیفی با نرم‌افزار Maxqda و در فاز کمی با نرم‌افزار Smart PLS انجام شد.

یافته‌ها

در بخش یافته‌ها مصاحبه‌ها با روش تحلیل مضمون مبتنی بر روش شش مرحله‌ای اترید - استرلینگ انجام شد. در مرحله کدگذاری باز ۱۴۴۱ کد شناسایی شد و از طریق کدگذاری محوری به ۲ مضمون فراگیر، ۹ مضمون اصلی و ۶۴ مضمون فرعی دست یافته شد. و بارهای عاملی در تمامی موارد از ۰/۶ بیشتر است و آماره t نیز در تمامی موارد بزرگ‌تر از ۱/۹۶ است. بنابراین، بخش اندازه‌گیری مدل از اعتبار مناسبی برخوردار است. و ضریب تعیین سازه‌های درون‌زای مدل پژوهش مطلوب است. مقدار ضریب تعیین مدیریت منابع درآمدی شهرداری ۰/۸۱۴ برآورد شد. این نشان می‌دهد متغیرهای مدل توانسته‌اند ۸۱ درصد از تغییرات در مدیریت منابع درآمدی شهرداری را تبیین کنند. شاخص (Q^2) نیز در تمامی موارد مثبت برآورد شد، بنابراین مدل از قابلیت پیش‌بینی مناسبی برخوردار است.

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهشی نشان داد حکمرانی خوب شهری بر برنامه‌ریزی شهری، فرهنگ عمومی و نظام شایسته‌سالاری تأثیر می‌گذارد. این عوامل نیز بر بهینه‌سازی قوانین عوارض و مالیاتی شهرداری و وظایف مدیریت مالی شهرداری اثر می‌گذارند و به دستیابی به منابع پایدار مالی و توسعه پایدار شهری منجر می‌شوند. در نهایت، دستیابی به منابع مالی و توسعه پایدار به مدیریت منابع درآمدی پایدار شهرداری منجر می‌شود.

می‌دهد. مطالعه حاضر به این پرسش کلیدی پاسخ خواهد که مدل مدیریت منابع درآمدی شهرداری‌ها مبتنی بر حکمرانی خوب شهری چگونه است؟

مواد و روش‌ها

این مطالعه یک پژوهش کاربردی - توسعه‌ای است که با هدف طراحی و اعتبارسنجی الگوی مدیریت منابع درآمدی در راستای حکمرانی خوب شهری در شهرداری‌ها صورت گرفته است. براساس شیوه گردآوری داده‌ها نیز یک پژوهش پیمایشی - مقطعی محسوب می‌شود. در راستای نیل به هدف پژوهش، از طرح پژوهش آمیخته اکتشافی استفاده شد. جامعه مشارکت‌کنندگان بخش کیفی شامل خبرگان، اساتید، عموم بازیگران حاضر در نهادها و سازمان‌های عمومی دولتی و غیر دولتی دخیل در فرایند تدوین این خط مشی‌های مالی شهرداری‌ها است. براساس دیدگاه میلر و همکاران [۳۴] از پنج معیار کلیدی بودن، سرشناس بودن، دانش نظری، تنوع، انگیزه مشارکت برای انتخاب مشارکت‌کنندگان استفاده شد. نمونه‌گیری با روش هدفمند صورت گرفت و با ۱۵ مصاحبه اشباع نظری به دست آمد. جامعه آماری بخش کمی شامل عموم بازیگران حاضر در نهادها و سازمان‌های عمومی دولتی و غیر دولتی دخیل در فرایند تدوین این خط مشی‌های مالی شهرداری‌ها است. حجم نمونه با فرمول کوکران ۳۸۴ نفر برآورد شد و چون جامعه آماری همگن است از نمونه‌گیری تصادفی ساده برای نمونه‌گیری در بخش کمی استفاده شد. ابزار اصلی گردآوری داده‌های پژوهش مصاحبه نیم‌ساختاریافته و پرسشنامه محقق ساخته است. مصاحبه شامل ۵ پرسش اولیه بوده و به روش نیم‌ساختارمند انجام شد. پرسشنامه پژوهش شامل ۹ سازه اصلی و ۶۴ گویه با طیف لیکرت ۵ درجه است. برای سنجش اعتبار پرسشنامه از روایی محتوا (نظرخواهی از خبرگان) استفاده شد و اعتبار آن تأیید شد. همچنین، آلفای کرونباخ کلی پرسشنامه در یک مطالعه مقدماتی ۰/۸۵۶ به دست آمد. پس از توزیع پرسشنامه در نمونه منتخب روایی پرسشنامه با سه روش روایی سازه (مدل بیرونی)، روایی همگرا (AVE) و روایی واگرا بررسی شد. مقدار AVE برای تمامی متغیرهای باید بزرگ‌تر از

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

یکی از مسائل اساسی در مدیریت شهری، مسئله مدیریت درآمدها در شهرداری است. از سویی، اسناد بالادستی و به طور مشخص براساس بند تبصره ۵۲ قانون بر استقلال مالی شهرداریها تأکید دارد. این موضوع حرکت شتابزده‌ای را ایجاد کرد که به موجب آن، شهرداری‌ها به درآمدزایی ناپایدار و کوتاه‌مدت روی آورده‌اند [۱]. از سوی دیگر، شهرداری‌ها به عنوان نهادهای مسئول در ارائه خدمات عمومی و توسعه شهرها، برای تأمین مالی و عملکرد خود به منابع مالی قوی و پایدار نیاز دارند [۲]. در واقع، یکی از هدف‌های توسعه شهری پایدار، فراهم آوردن امکانات عادلانه زندگی برای همه مردم جامعه است که این هدف نیز به عملکرد شهرداری‌ها وابسته است. شهرداری‌ها با داشتن منابع درآمدی کافی، می‌توانند گام‌های سریع‌تر و محکم‌تری در جهت توسعه شهری بردارند [۳]. استقلال مالی شهرداری یک چالش اساسی در عصر حاضر است که لازمه آن، پایداری به اصول پایداری و شیوه‌های درآمدزایی پایدار است. مدیران شهری ضمن تأمین منابع مالی لازم باید به مسائل اجتماعی و محیطی نیز پایبند بمانند و البته جریان‌های درآمدی را به صورت بلندمدت تضمین کنند [۴].

به طور کلی، می‌توان منابع تأمین مالی شهرداری را به دو دسته منابع داخلی و خارجی تقسیم کرد. منابع مالی داخلی، شامل جریان‌های وجوه نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی، فروش دارایی‌ها و سود انباشته و منابع مالی خارجی دربرگیرنده وجوه تحصیل‌شده از طریق بازار مالی مانند، انتشار اوراق مشارکت، صدور سهام جدید و دریافت تسهیلات هستند [۵]. در واقع، مهم‌ترین منابع تأمین مالی شهرداری‌ها شامل وجوه به‌دست‌آمده از عوارض، درآمدهای ناشی از فروش خدمات، استقرار و کمک‌های دولت است. مدیران باید تصمیم بگیرند وجوه مورد نیاز خود را چگونه تأمین کنند و منابع مالی در دسترس را چگونه مصرف کنند [۶]. در ایران بر اساس ماده ۱۶ دستورالعمل نظام جامع مالی شهرداری‌های کشور شامل درآمدهای حاصل از عوارض شامل عوارض دریافتی از بخش نوسازی و عوارض دریافتی از پسماند نظیر فروش تراکم، بهای خدمات شهرداری و درآمدهای مؤسسات انتفاعی شهرداری (نظیر بلیت‌های اتوبوس و...)، درآمدهای حاصل از اموال و وجوه شهرداری، کمک و تسهیلات اعطایی دولت، دارایی‌ها و سایر منابع تأمین اعتبار است [۷]. یکی از رویکردهای زمینه‌ساز در درآمدزایی پایدار شهری رشد و توسعه حکمرانی خوب شهری است.

برایان مک لالین اولین نظریه‌پرداز است که در سال ۱۹۷۳ مفهوم حکمروایی خوب را مطرح کرد. از نظر او، حکومت شهری باید نسبت به روندهای تغییر در شهر پاسخ‌گوتر باشد، اقداماتش با مسائل شهری و تحول آن‌ها متناسب بوده و نسبت به جامعه، مسئول و پاسخ‌گوتر باشد و به عنوان بخش مهمی از نظام یادگیری اجتماعی، بهتر عمل کند و سرانجام، نقش مهمی در پیش‌بینی، کشف و استقبال از آینده ایفا کند. برنامه اسکان بشر سازمان ملل متحد حکمرانی خوب شهری را اصول به‌هم‌وابسته پایداری، برابری، کارآمدی، شفافیت و پاسخ‌گویی، امنیت، فعالیت‌های مدنی و شهروندی توصیف می‌کند. همچنین، مؤلفه‌های حکمرانی خوب شهری را می‌توان با مسئولیت‌های شهرداری‌ها و مدیریت شهری آمیخت و در واقع، برای بهبود وضعیت انجام هر یک از آن وظایف با توجه به اصول حکمرانی خوب راهکارهایی تبیین کرد. از طرف دیگر، حکمرانی خوب شهری می‌تواند برای تعریف شاخص‌های مدیریت شهری استاندارد راهگشا باشد. محققانی که به دنبال تدوین و توسعه شاخص‌های مدیریت شهری مناسب هستند، اغلب با چهار چالش اساسی شامل تعریف مفهوم، روش سنجش، معرفی یک نمونه و چگونگی ارزیابی روبرو هستند. شناسایی شاخص‌ها برای سنجش حکمرانی خوب یک چالش اساسی در مدیریت شهری است. به منظور ایجاد جهانی بودن، مقایسه و رتبه‌بندی خدمات در مناطق جغرافیایی یا سازمان‌های حاکم، یک چارچوب خوب مدیریت ایجاد شده که بتواند خدمات را با کمک جمع‌آوری داده‌های اولیه و ثانویه ارزیابی کند. چارچوب حکمرانی خوب به همراه معیارها و زیرملاک‌های آن عبارت‌اند از: مسئولیت‌پذیری، شفافیت، مشارکت،

اثربخشی، برابری، پایداری، چشم‌انداز و برنامه‌ریزی، مشروعیت و بروکراسی، ظرفیت شهروندی، ارائه خدمات، اقتصاد کارآمد، رابطه و امنیت. ایجاد کسب‌وکارهای تازه با ارزش افزوده بالا، توسعه کسب‌وکارهای موجود، رشد اقتصادی و رفاه اجتماعی، کاهش نرخ بیکاری و در نهایت افزایش سرانه تولید و برقراری عدالت اجتماعی از جمله دستاوردهای حکمرانی خوب شهری است [۸]. مسائلی مانند رشد شهرنشینی، افزایش جمعیت شهری و ضرورت پاسخ‌گویی و شهروندمداری نیازمند منابع درآمدی مکفی است و این مدیران و تصمیم‌گیران را به سوی بهره‌گیری از حکمرانی خوب شهری سوق داده است. بر پایه اصول و اهداف حکمرانی خوب شهری، مدیران شهری به‌تنهایی قادر به پاسخ‌گویی نیازهای جدید نیستند و ضروری است با افزایش سازگاری و جذب نیروهای فعال در نهادهای عمومی و مشارکت دادن شهروندان به عنوان ذی‌نفعان اصلی در مراحل تصمیم‌گیری، توان تأمین منابع مالی مورد نیاز را افزایش دهند [۹]. در همین چارچوب، جامعیت فضایی و عملکردی شهرداری و مدیریت شهری در هدایت و کنترل تمام فضای شهر و همه ابعاد حیات شهری ضرورتی اصولی است که در سایه حکمرانی خوب شهری محقق می‌شود [۱۰].

رویکرد حکمرانی خوب شهری شواهدی کارکردی را برای مشارکت‌کنندگان در سیستم تأمین مالی شهرداری‌ها فراهم می‌کند. همچنین تسهیلات مالی، مالیاتی و مشوق‌هایی را برای سرمایه‌گذاران، شرکت‌ها و شهروندان به منظور نوآوری و مشارکت در فعالیت‌های اداره شهری ارائه می‌کند [۱۱]. در ایران نیز یکی از مؤلفه‌ها و ابعاد حکمرانی خوب در سازمان‌های دولتی کشور، مسئله درآمدزایی و تأمین منابع مالی است [۱۲]. به طور مشخص منابع درآمدی شهرها باید با مبانی حکمرانی خوب شهری همراه بوده و منابع درآمدی از خصلت و ویژگی‌های پایداری برخوردار باشد. منابع مالی یادشده شهرداری‌ها به صورت‌های مختلفی قابل حصول است، اما مسئله اصلی این است که همه آن‌ها از خصوصیات درآمدهای پایدار برخوردار نیستند [۱۳]. تأمین درآمد پایدار در شهرداری‌ها به‌ویژه در کلان‌شهرهای کشور نیازمند خط‌مشی‌گذاری دقیق و مدونی است که نیل به این هدف را محقق سازد. اتکال بیش از حد بسیاری از شهرداری‌ها به درآمدهای ناپایدار، آن‌ها را با مشکلات مالی مواجه می‌کند. درآمدهای ناپایدار شامل عوارض‌ها، ارزش افزوده، عوارض بر ساختمان‌ها و املاک، تراکم و تفکیک و تغییر کاربری عوارض بر امکان عمومی، حمل‌ونقل و نظایر این‌ها هستند. درآمدهای ناپایدار که بخش عمده را نیز تشکیل می‌دهد بیشتر شامل فروش تراکم‌های ساختمانی و صدور پروانه‌های ساختمانی، تغییر کاربری‌ها، کمک‌های بلاعوض، درآمد حاصل از فروش اموال منقول و نامنقول، سود حاصل از سپرده شهرداری‌ها و درآمد ناشی از سرمایه‌گذاری‌ها و... است. که اثرات منفی آن باعث آسیب‌هایی به زیست شهری همچون افزایش قیمت مسکن، گسترش حاشیه‌نشینی، بالا رفتن تراکم جمعیت، آلودگی‌های زیست‌محیطی، افزایش ترافیک شهری، و در کل سبب نادیده گرفتن حقوق شهروندی و تخریب منابع نسل‌های آینده خواهند شد. مهم‌ترین مسئله شهرداری‌های کلان‌شهرها در هزاره سوم، حول هزینه‌ها متمرکز است و تحصیل درآمد پایدار در کانون خط‌مشی‌گذاری در سطح مدیریت شهری قرار دارد. کسب درآمد از منابع پایدار طی زمان موجب تقویت شهرداری می‌شود که این خود سبب می‌شود شهرداری نقش فعال‌تر و مفیدتری در محیط شهری ایفا کند و پاسخ‌گویی مناسبی به نیازهای شهروندان در محیط شهری داشته باشد [۱۴].

به طور کلی، مسئله آن است که شهرداری‌ها به عنوان نهاد اصلی متولی مدیریت شهری در ایران شناخته می‌شود و این نیازمند دسترسی به منابع مالی کافی است. از سوی دیگر، قوانین بالادستی بر استقلال مالی شهرداری‌ها تأکید دارند و این چالشی بزرگ را فراروی مدیران شهرداری قرار داده است. به نظر می‌رسد با توجه به تعهدات موجود و منابع گوناگون برای تأمین مالی که شرح آن رفت، به صورت بالقوه امکان درآمدزایی و تأمین مالی وجود دارد. مسئله اصلی چگونگی مدیریت مالی و اداره درست منابع درآمدی و هزینه‌های انجام‌شده است. در این زمینه حکمرانی خوب شهری با تکیه بر اصول

بررسی و اطلاق است. حکمرانی خوب شهری بر مبنای حکمرانی مشارکتی در صدد پاسخ‌گویی به نیازهای متنوع و رو به رشد جامعه شهری است. دولت‌هایی که در قبال شهروندان خود پاسخگو نیستند و دیوان‌سالاری ناکارآمد و نهادهای ضعیف دارند، قادر به اجرای سیاست‌های پشتیبان رشد و رفح فقر نیستند [۲۰]. در این راستا شش شاخص شامل حق اظهارنظر و پاسخ‌گویی، بی‌ثباتی سیاسی و خشونت، اثربخشی دولت، بار مالی مقررات، حاکمیت قانون و کنترل فساد معرفی شده است [۲۱]. براساس تعریف زیست‌بوم سازمان ملل، حکمرانی خوب شهری عبارت است از: مجموع روش‌های برنامه‌ریزی و مدیریت عمومی شهر از سوی افراد، نهادهای عمومی و نهادهای خصوصی. این شیوه از حکمرانی با رویکردی هنجاری و ارزش‌مدارانه مفهوم جدیدی از مدیریت شهری را در نظر می‌گیرد که به فرایند نوین اداره امور شهر اشاره دارد. این رویکرد با تغییراتی در نقش مدیریت شهری الگویی در جهت اصلاح بخش عمومی، تقویت مشارکت مدنی و مشارکت بخش خصوصی است [۲۲]. حکمرانی خوب شهری فرایندی پیوسته است که براساس آن منافع متضاد یا متعارض ذی‌نفعان با یکدیگر همراه می‌شود و زمینه مشارکت و کنش متقابل فراهم می‌آید. بر پایه این تعریف، حکمروایی خوب شهری هم نهادهای رسمی و هم اقدامات غیررسمی و سرمایه اجتماعی شهروندان را در بر می‌گیرد. در نهایت باید گفت که حکمروایی خوب شهری نتیجه‌گرا است و حقوق همه مردم را با حصول اطمینان از بهره‌مندی همه ساکنان شهری از مزایای شهرنشینی ارتقا می‌دهد [۲۳].

پیشینه پژوهش

در تازه‌ترین مطالعات خارجی، آلیامتو و مکاهیز [۲۴] مطالعه‌ای در زمینه مدیریت منابع مالی شهرداری مبتنی بر توسعه کسب‌وکارهای کوچک انجام دادند. آن‌ها نشان دادند کارآفرینی شهری و مشارکت شهروندان در توسعه کسب‌وکارهای کوچک مهم‌ترین منبع درآمدزایی شهرداری است. رایسر و همکاران [۲۵] در بررسی اهرم‌های مالی جدید برای شهرداری‌ها نشان دادند کارآفرینی، مشارکت‌های اجتماعی و قراردادهای خدماتی نقش بسزایی در درآمدزایی دارند. سیمون [۲۶] چارچوب حاکمیت شهری مشارکتی برای شهرهای در حال گذار را مورد مطالعه قرار داد. یافته‌های پژوهش یادشده نشان داد حاکمیت شهری مشارکتی نقش برجسته‌ای در استقلال مالی شهرداری‌ها دارد. یافته‌های پژوهش کورودسکو و همکاران [۲۷] نشان داد نوآوری در حکمرانی شهری و تاب‌آوری اقتصادی نقشی حیاتی دارد و در رشد و توسعه درآمدزایی نقشی کلیدی ایفا می‌کند. ژانگ و همکاران [۲۸] مطالعه‌ای تحت عنوان «حل چالش‌های حکمرانی شهری در حوزه درآمدزایی» را بررسی کردند. یافته‌های پژوهش یادشده نشان داد چنانچه شهرداری‌ها از اصول حکمرانی خوب پیروی کنند، از شایستگی‌های لازم برای تأمین منابع مالی و بهبود آن برخوردار خواهند بود. کارکابا و همکاران [۸] نیز تأکید کردند که برای دستیابی به درآمدهای پایدار شهری و رفاه شهروندان در اقتصادهای کنونی باید بر حکمرانی خوب شهری سرمایه‌گذاری کرد. نیمک و همکاران [۲۹] تأثیر قوانین مالی بر مدیریت مالی شهرداری‌ها را مورد بررسی قرار دادند. یافته‌های پژوهشی آن‌ها نشان داد برای دستیابی به درآمدزایی پایدار شهری، نهاد شهرداری باید قوانین و مقررات روشن مالی را تدوین و اجرایی کند. در مطالعات داخلی اخیر امامی میدی و همکاران [۲] تأثیر رویکردهای تأمین مالی شهرداری بر درآمد شهرداری‌ها را بررسی کردند. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان داد عوارض به عنوان یکی از منابع تأمین مالی شهرداری‌ها نقش بسیار مهمی در تأمین درآمد و عملکرد شهرداری‌ها ایفا می‌کند. مهدپرور [۳] به بررسی منابع مالی و درآمدهای ماندگار در شهرداری‌ها پرداخت. نتایج پژوهش یادشده حاکی از آن بود که منابع اصلی درآمدی شهرداری‌ها شامل کمک‌های مالی دولت، عوارض شهری، مالیات و سرمایه‌گذاری است. زارع محلاتی و همکاران [۳۰] رابطه بین درآمدزایی و شیوه رهبری شهرداری را بررسی کردند. براساس یافته‌های پژوهش بین سبک رهبری مشارکتی و درآمد پایدار شهرداری رابطه مثبت معنادار وجود دارد. ذوالفقاری [۳۱] به

مشارکت، شفافیت، قانون‌مداری، مسئولیت‌پذیری، پاسخ‌گویی و اثربخشی، سازوکارهای لازم برای الگوی بهینه مدیریت منابع را فراهم کرده است. اگر مدیریت مالی شهرداری با اهداف حکمرانی خوب شهری هماهنگ باشد، تنظیم جریان‌های ورودی و خروجی مالی در این نهاد دور از انتظار و دسترس نخواهد بود. بنابراین، استعانت از حکمرانی خوب شهری به منظور ایجاد درآمد پایدار برای مدیران شهری و شهروندان است. این مسئله از منظر سلبی نیز شایان توجه است، چرا که ادامه وضع موجود می‌تواند به گسترش فساد مالی، ناعادلانه‌ی در توزیع امکانات شهری و عدم رضایت شهروندان را به همراه داشته باشد که آثار مخرب و بلندمدتی را به همراه خواهد آورد. به لحاظ نظری نیز تعداد قابل توجه مقاله‌های نمایه‌شده در مداخل علمی کشور نشان می‌دهد مقوله «منابع درآمدی شهرداری» و «حکمرانی خوب شهری» از جایگاه مهمی برخوردار است. البته، شکاف پژوهشی اصلی آن است که مطالعه‌ای ترکیبی با توجه به نقش حکمرانی خوب در مدیریت مالی نهاد شهرداری از دیدگاه پژوهشگران مغفول مانده است. لذا با توجه به خلأ تحقیقاتی موجود در این مطالعه با رویکردی یکپارچه به هر دو مقوله در کنار هم پرداخته خواهد شد. به بیان دیگر، سهم پژوهش و هم‌افزایی نظری مطالعه حاضر توجه مدیریت منابع درآمدی شهرداری‌ها مبتنی بر حکمرانی خوب شهری است. با توجه به اصول حکمرانی خوب شهری که پیش‌تر توضیح داده شد طراحی و اجرایی شده یک الگوی مطلوب برای مدیریت منابع درآمدی شهرداری‌ها که در عین ایجاد درآمد پایدار، عدالت‌محوری، پاسخ‌گو بودن، شفافیت، داشتن کارایی لازم و امنیت، مشارکت شهروندان را نیز در بر داشته باشد، لازم و ضروری است. بنابراین، این مطالعه کوششی برای پر کردن شکاف پژوهشی در زمینه مدیریت منابع درآمدی شهرداری‌ها مبتنی بر حکمرانی خوب شهری با رویکردی مبتنی بر طرح پژوهش اکتشافی است و خلأ تحقیقاتی را پوشش می‌دهد. مطالعه حاضر به این پرسش کلیدی پاسخ خواهد که الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری چگونه است؟

مبانی نظری

مدیریت منابع درآمدی شهرداری

مدیریت منابع درآمدی شهرداری استفاده از اصول اقتصادی برای کنترل و بهبود جریان‌های درآمدی این نهاد مدیریت شهری است. درآمدزایی و تأمین مالی بلندمدت و قابل برنامه‌ریزی رکن اصلی مدیریت منابع درآمدی است [۱۵]. منظور از تأمین مالی فرایندی برای جذب و تخصیص پول و اعتبارات برای انجام پروژه‌های سازمانی، ملی و بین‌المللی است. شرکت‌ها، کسب‌وکارها، پیمانکاران و دولت‌مردان همیشه با دغدغه جذب و تخصیص بهینه منابع پولی و اعتباری مواجه هستند [۱۶]. تأمین مالی در حوزه مدیریت شهری به فرایند تمرکز منابع مالی به صورت میان‌مدت و بلندمدت اطلاق می‌شود. تأمین مالی سازوکاری است که در آن مدیران شهرداری به منظور فراهم کردن منابع مالی لازم برای خدمات و پروژه‌های گوناگون شهری با استفاده از ابزارهای تأمین مالی اقدام به گردآوری منابع مالی می‌کنند [۱۷]. مدیریت منابع درآمدی، زیرساخت اولیه و اصلی در توسعه شهری محسوب می‌شود، به همین دلیل مدیران شهری می‌کوشند تا راهکاری برای تأمین منابع مالی شناسایی کنند. مدیریت جریان‌های مالی ورودی و خروجی در شهرداری‌ها بسیار حیاتی است و دستیابی به هدف‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و زیست‌بوم شهری را تسهیل می‌کند [۱۸]. بنابراین، مدیریت منابع مالی برای ارائه خدمات مورد نیاز شهروندان یک مسئله اساسی برای شهرداری‌ها تبدیل شده است. باید جریان‌های درآمدی از وابستگی صرف به کمک‌های دولتی خارج شود تا به منابع پایدار که قابل برنامه‌ریزی بلندمدت باشد، دست یافت [۱۹].

حکمرانی خوب شهری

حکمرانی خوب شهری در واقع اصطلاحی است که در ذیل عنوان کلی حکمرانی خوب و با همان ویژگی‌ها و شاخص‌ها، البته در سطح شهری قابل

جمع‌آوری داده‌ها نیز یک پژوهش پیمایشی - مقطعی به شمار می‌آید. در راستای نیل به هدف پژوهش، از طرح پژوهش آمیخته اکتشافی استفاده شد. جامعه مشارکت‌کنندگان بخش کیفی شامل خبرگان، اساتید، عموم بازیگران حاضر در نهادها و سازمان‌های عمومی دولتی و غیر دولتی دخیل در فرایند تدوین این خط‌مشی‌های مالی شهرداری‌ها است. افراد یادشده شامل خبرگان، اساتید، عموم بازیگران حاضر در نهادها و سازمان‌های عمومی دولتی و غیر دولتی دخیل در فرایند تدوین این خط‌مشی‌های مالی شهرداری‌ها است. شهرداران، مدیران مالی شهرداری‌ها، اعضای کمیسیون بودجه شورای شهر، مدیران سازمان همیاری شهرداری‌ها، مدیران دفتر شهری و امور شوراهای استانداری‌ها، مدیران مالی سازمان شهرداری و دهیاری‌های وزارت کشور، اساتید دانشگاه و مشاوران مالی شهرداران و اساتید حوزه مدیریت شهری این جامعه آماری را تشکیل می‌دهد. جامعه آماری مورد نظر باید دارای تحصیلات مرتبط در حوزه خط‌مشی‌گذاری (حداقل کارشناسی ارشد)، دارای سوابق شهرداری و عضویت در شورای کلان‌شهرها و شهرهای بزرگ و سوابق مدیریتی و سیاست‌گذاری باشند. براساس دیدگاه میلر و همکاران [۳۴] از پنج معیار کلیدی بودن، سرشناس بودن، دانش نظری، تنوع، انگیزه مشارکت برای انتخاب مشارکت‌کنندگان استفاده شد. نمونه‌گیری با روش هدفمند صورت گرفت و با ۱۵ مصاحبه اشباع نظری به دست آمد. جامعه آماری بخش کمی شامل عموم بازیگران حاضر در نهادها و سازمان‌های عمومی دولتی و غیر دولتی دخیل در فرایند تدوین این خط‌مشی‌های مالی شهرداری‌های تهران است. حجم نمونه آماری پژوهش با فرمول کوکران ۳۸۴ نفر برآورد شد و چون جامعه آماری همگن است، از نمونه‌گیری تصادفی ساده در بخش کمی استفاده شد.

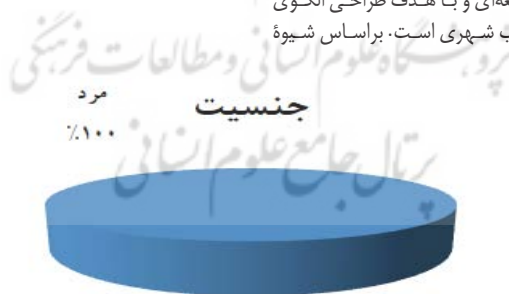
جامعه مشارکت‌کنندگان بخش کیفی شامل ۱۵ نفر از خبرگان، اساتید، عموم بازیگران حاضر در نهادها و سازمان‌های عمومی دولتی و غیردولتی دخیل در فرایند تدوین این خط‌مشی‌های مالی شهرداری‌های تهران بودند. خبرگان یادشده از منظر جنسیت، سن و تحصیلات در نمودارهای زیر مشخص شده‌اند:

مقایسه درآمد شهرداری‌های ایران با سایر کشورها پرداخت. یافته‌های پژوهش یادشده نشان می‌دهد شهرداری در تمامی کشورهای جهان به دنبال ایجاد سیستمی عملیاتی برای کسب درآمد است و تلاش می‌کند به کمک این سیستم عملیاتی و راه‌کارهای تکمیلی، نوسانات درآمدی خود را کاهش دهند. نجفی و همکاران [۳۲] تأثیر درآمد پایدار شهرداری را از منظر کارآفرینی بررسی کردند. یافته‌های پژوهش یادشده نشان داد استراتژی کارآفرینی شهری راهکاری توانمند برای درآمدزایی پایدار شهری است. رجبی و همکاران [۳۳] شیوه‌های مدیریت منابع مالی و ارائه راهکارهایی برای افزایش درآمد شهرداری را مورد مطالعه قرار دادند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد این رابطه مالی در ایران با توجه به کمبود منابع درآمدی شهرداری‌ها و عدم استفاده از روش‌های درآمدزا برای شهرداری مشکلات فراوانی دارد. قاسمی و همکاران [۱۴] به تحلیل مضامین حکمرانی خوب شهری در برنامه‌های توسعه جمهوری اسلامی ایران پرداختند. براساس نتایج، مؤلفه‌های اصلی شامل درآمدزایی، تمرکززدایی، برابری، شفافیت، نگهداشت و بهبود میراث معنوی، مشارکت، امنیت و سلامت است.

با توجه به مبانی نظری ارائه‌شده و نتایج مطالعات داخلی و خارجی پیشین، در مجموع می‌توان گفت که اگرچه برخی پژوهشگران مطالعاتی در زمینه مدیریت منابع شهرداری و حکمرانی خوب شهری انجام داده‌اند، اما کمتر مطالعه‌ای به صورت هم‌زمان به بررسی این مقوله‌ها را پرداخته و البته ارائه مدلی بومی در دستور کار پژوهشگران قرار نگرفته است. در اغلب مطالعات فقط با یک روش کیفی و یا یک روش کمی به شناسایی و بررسی وضعیت مؤلفه‌ها پرداخته شده و نتایج شامل تعداد کمی از ابعاد تأثیرگذار در حوزه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری است. بنابراین، در مطالعه حاضر کوشش بر آن است تا با رویکردی اکتشافی و بهره‌گیری از روش‌های کیفی و کمی (رویکرد آمیخته) به شناسایی مؤلفه‌های الگو پرداخته شود و علاوه بر در نظر گرفتن ابعاد ارائه‌شده توسط مطالعات پیشین، ابعاد و مؤلفه‌هایی نوآورانه برای پر کردن شکاف تحقیقاتی پیشین ارائه شود. لذا در این پژوهش، به ارائه مدلی برای مدیریت منابع درآمدی شهرداری‌ها مبتنی بر حکمرانی خوب شهری پرداخته می‌شود.

روش پژوهش

مطالعه حاضر یک پژوهش کاربردی - توسعه‌ای و با هدف طراحی الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری است. براساس شیوه

شکل ۱. فراوانی خبرگان از منظر جنسیت

شکل ۲. فراوانی خبرگان از منظر سن

شکل ۳. فراوانی خبرگان از منظر تحصیلات

مقدار روایی همگرا برای تمامی ابعاد بزرگتر از ۰/۵ به دست آمد و تأیید شد. همچنین، میزان پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ تمامی ابعاد نیز از ۰/۷ بالاتر شد [۲۶]. نتایج مربوط به هر یک از این شاخص‌ها در برآزش بیرونی مدل ارائه شد.

برای شناسایی مقوله‌های الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری از تحلیل کیفی مضمون و برای اعتبارسنجی مدل از روش حداقل مربعات جزئی استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش کیفی با نرم‌افزار Maxqda و در بخش کمی با نرم‌افزار Smart PLS انجام شده است.

یافته‌های پژوهش

برای تبیین الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری در شهرداری‌های تهران، مصاحبه‌های تخصصی و نیمه‌ساختاریافته با خبرگان، اساتید، عموم بازیگران حاضر در نهادها و سازمان‌های عمومی دولتی و غیر دولتی دخیل در فرایند تدوین این خط‌مشی‌های مالی شهرداری‌ها انجام شد. در این مرحله پیش از شروع مصاحبه ۵ سؤال باز در نظر گرفته شده و این پیش‌بینی وجود داشت که سؤالات جدیدی نیز طی مصاحبه مطرح شود. متون مصاحبه‌ها با روش تحلیل کیفی مضمون مبتنی بر روش شش مرحله‌ای اترید - استرلینگ [۳۷] کدگذاری شد. در مرحله کدگذاری باز ۴۰۵ کد شناسایی شد. در نهایت از طریق کدگذاری محوری، ۲ مضمون فراگیر، ۹ مضمون اصلی و ۶۴ مضمون فرعی حاصل شد. مضامین الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری در جدول ۱ ارائه شده است.

در بخش کمی از دیدگاه ۳۸۴ نفر استفاده شد. از منظر جنسیت ۲۰۷ نفر (۵۴ درصد) مرد و ۱۷۷ نفر (۴۶ درصد) زن بودند. از منظر سن ۸۵ نفر (۲۲ درصد) بین ۲۵ تا ۳۵ سال، ۹۲ نفر (۲۴ درصد) بین ۳۵ تا ۴۵ سال، ۱۰۹ نفر (۲۸ درصد) بین ۴۵ تا ۵۵ سال و ۹۸ نفر (۲۶ درصد) نیز ۵۵ سال و بیشتر سن داشتند. از منظر تحصیلات ۳۶ نفر (۹ درصد) دیپلم و کاردانی، ۲۳۹ نفر (۶۲ درصد) کارشناسی و ۱۰۹ نفر (۲۸ درصد) تحصیلات تکمیلی داشتند. در پایان از منظر سابقه کاری ۸۸ نفر (۲۳ درصد) کمتر از ۱۰ سال سابقه کاری، ۱۲۶ نفر (۳۳ درصد) بین ۱۰ تا ۱۵ سال سابقه کاری، ۱۰۵ نفر (۲۷ درصد) بین ۱۵ تا ۲۰ سال سابقه کاری و ۶۵ نفر (۱۷ درصد) نیز بیش از ۲۰ سال سابقه کاری داشتند.

ابزار اصلی گردآوری داده‌های پژوهش مصاحبه و پرسشنامه است. مصاحبه نیمه‌ساختاریافته پژوهش شامل ۵ سؤال و پرسشنامه پژوهش شامل ۹ بعد اصلی و ۶۴ سؤال با طیف لیکرت ۵ درجه است.

روایی بخش کیفی براساس پیشنهاد لینکلن و گوبا، چهار معیار اعتبارپذیری، انتقال‌پذیری، تأییدپذیری و اطمینان‌پذیری از دیدگاه داوران ارزیابی و تأیید شد. برای بررسی پایایی بخش کیفی و کدگذاری مصاحبه‌های انجام‌شده از روش پیشنهادی هولستی [۳۵] استفاده شد. کدگذاری دو بار انجام گرفت و «درصد توافق مشاهده‌شده» یا PAO (Percentage of Agreement Observation) در این روش ۰/۷۱۲ حاصل شد که از ۰/۶ بالاتر بوده و لذا تحلیل کیفی از اعتبار کافی برخوردار است. برای سنجش اعتبار پرسشنامه از روایی محتوا (نظرخواهی از خبرگان) استفاده و اعتبار آن تأیید شد. همچنین، آلفای کرونباخ پرسشنامه پژوهش نیز به مقدار ۰/۸۵۶ حاصل شد. پس از توزیع پرسشنامه در نمونه منتخب روایی آن با سه روش روایی سازه، همگرا و واگرا بررسی شد.

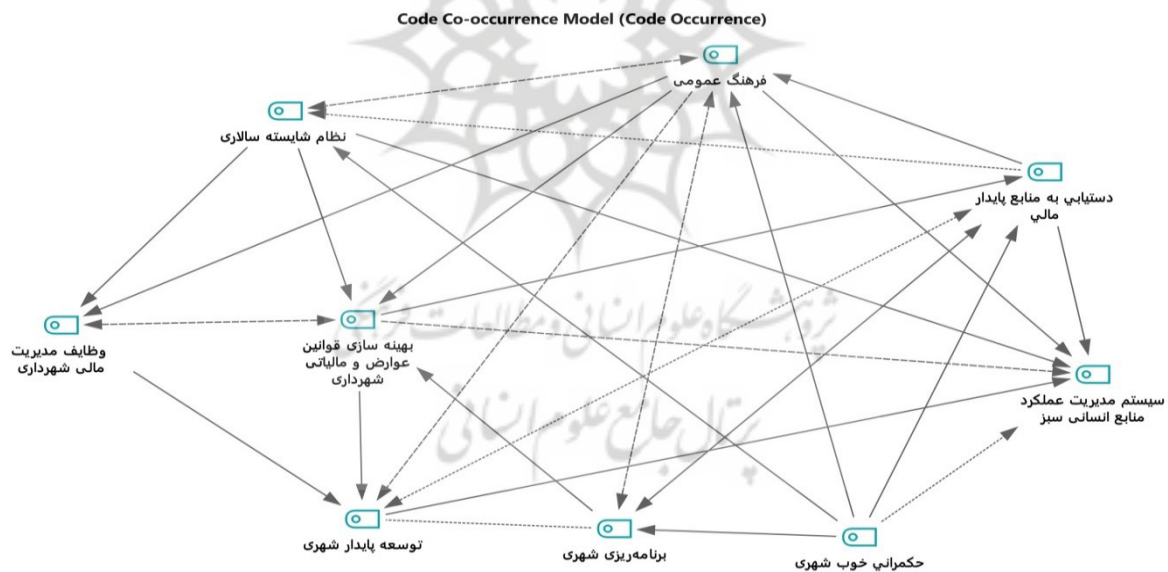
جدول ۱. مضامین الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری

مضامین فراگیر	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه
حکمرانی خوب	حکمرانی خوب شهری	«تأمین زیرساخت‌های قانونی و لجستیکی»، «عدالت‌محوری در توزیع خدمات»، «شفافیت در عملکرد و گردش آزاد اطلاعات»، «پاسخ‌گویی در برابر شهروندان و احترام به آن‌ها»، «قانون‌مداری در امور مختلف اداری و مالی»، «عدالت‌مداری در کسب فرصت‌ها»، «شیشه‌ای بودن اتاق‌های تصمیم‌گیری»، «افزایش اعتماد عمومی»، «مسئولیت‌پذیری»، «مشارکت دادن شهروندان و ذی‌نفعان در تصمیم‌گیری و اجراییات»، «سرمایه اجتماعی»
	شایسته‌سالاری در استخدام و انتصاب	«به‌کارگیری مدیران متخصص در زمینه برنامه‌ریزی و مدیریت شهری»، «تدوین طرح‌ها و استفاده از نیروهای کارآموده در شهرداری»، «استفاده از الگوهای علمی معتبر در به‌کارگیری سرمایه‌های انسانی»، «مشارکت آزادانه مردم برای انتخاب بازیگران و مدیران»، «نیازسنجی آموزشی مدیران و کارکنان شهرداری»
	چشم‌انداز و برنامه‌ریزی شهری	«هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی با شهرداری»، «اعمال مدیریت واحد شهری»، «شناسایی قوت‌ها و ضعف‌های نظام مالیاتی کشور»، «تدوین قوانین درآمدی، شهرسازی، آموزش‌پذیری و استخدامی»، «وضع قوانین و به‌روزرسانی آن»، «نگاه تخصصی دولت، مجلس و قوه قضاییه به موضوع مدیریت شهری»، «رفع تمرکز بالا در تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری از بالا به پایین در کشور»
	فرهنگ‌سازی عمومی	«برقراری ارتباط متقابل و دوسویه بین حکومت محلی و شهروندان»، «استفاده از ظرفیت شهروندان در مدیریت شهری»، «افزایش مشارکت شهروندان»، «رعایت حقوق شهروندان فعلی و آینده‌نگار در تأمین منابع مالی»، «فرهنگ‌سازی در راستای کاهش هزینه خدمات»

مضامین پایه	مضامین سازمان دهنده	مضامین فراگیر
«درآمدهای ناشی از عوارض عمومی»؛ «درآمدهای ناشی از عوارض اختصاصی»؛ «بهای خدمات و درآمدهای مؤسسه‌های انتفاعی شهری»؛ «درآمدهای حاصل از وجوه اموال شهرداری»؛ «کمک‌های اعطائی دولت و سازمان‌های دولتی»	مدیریت منابع درآمدی شهرداری	مدیریت منابع درآمدی
«تهیه برنامه عملیاتی مالی»؛ «هماهنگ ساختن عملیات مالی جاری»؛ «نظارت بر کلیه امور واحدهای تحت سرپرستی و اختصاص ندادن منابع به هزینه‌های غیرضروری»؛ «صدور دستورها و تعلیمات لازم»؛ «ایجاد منابع سرمایه‌ای برای تسهیل سرمایه‌گذاری»؛ «تهیه گزارش‌های مالی، ترازنامه، تفریح بودجه سالانه و بررسی و تأیید آنها»	وظایف مدیریت مالی شهرداری	
«عوارض بر مستغلات»؛ «عوارض غیرمستغلات»؛ «عوارض پذیرش عوارض صدور پروانه کسب، دستمزدها و جرائم»؛ «عوارض بر درآمد»؛ «عوارض وسایل موتوری»؛ «عوارض متفرقه»	عوارض شهرداری	
«استفاده از ظرفیت‌های شناسایی نشده در شهرها از طریق به دست آوردن اطلاعات توصیفی»؛ «ایجاد تأسیسات تولیدی مانند کارخانه‌ها و کارگاه‌های درآمدزا»؛ «استفاده از ظرفیت‌های بین‌المللی سرمایه‌گذاری و روش‌های مختلف سرمایه‌گذاری»؛ «به کارگیری روش‌های نوین درآمدزایی از راه‌های مختلف»؛ «استفاده بهینه از طرح‌های جامع و هادی شهر برای ایجاد مراکز درآمدزا در نقاط مختلف شهر»؛ «توسعه مواهب طبیعی، اماکن توریستی و گردشگری شهری برای ارائه یک نوع خدمات متمایز»؛ «سرمایه‌گذاری در تأمین و یا تولید محصولات خاص»؛ «توجه کافی به ظرفیت‌های شهری و برندسازی»؛ «استفاده از طرح جامع حمل‌ونقل شهری برای ایجاد درآمد»	دستیابی به منابع پایدار مالی	
«افزایش امنیت در جامعه»؛ «کاهش مهاجرت از روستا به شهر»؛ «کاهش حاشیه‌نشینی»؛ «حفظ محیط زیست برای نسل‌های آتی»؛ «کاهش آلودگی هوا و ترافیک»؛ «بهبود وضع قوانین و مالیات، واگذاری پروژه‌ها و عدالت در ارائه خدمات»؛ «مدیریت یکپارچه شهری و توسعه اقتصادی»؛ «رشد و توسعه به کارگیری فناوری در کشور»؛ «افزایش کیفیت زندگی شهری»	توسعه پایدار شهری	

تحلیل کیفی و کدگذاری متن ارائه کرد. الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری در شکل ۴ نمایش داده شده است.

براساس نتایج یادشده، مدل هم‌رخدادی کدها در نرم‌افزار مکس کیودا برای ترسیم مدل ارتباطی و نقشه شبکه‌ای کدها براساس هم‌زمانی آنها عمل می‌کند. با استفاده از این روش می‌توان یک مدل مفهومی اولیه براساس

شکل ۴. Code Co-occurrence Model

اگر مقدار معناداری بزرگ‌تر یا مساوی سطح خطا (۰/۰۵) باشد، توزیع داده‌ها نرمال خواهد بود. نتایج بررسی نرمال بودن داده‌ها در جدول ۲ ارائه شده است.

برای انتخاب روش مناسب آماری نخست نرمال بودن داده‌ها بررسی شد. برای این منظور، از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف در سطح خطای ۵ درصد استفاده شد. فرض‌های آماری به صورت زیر تنظیم می‌شود:

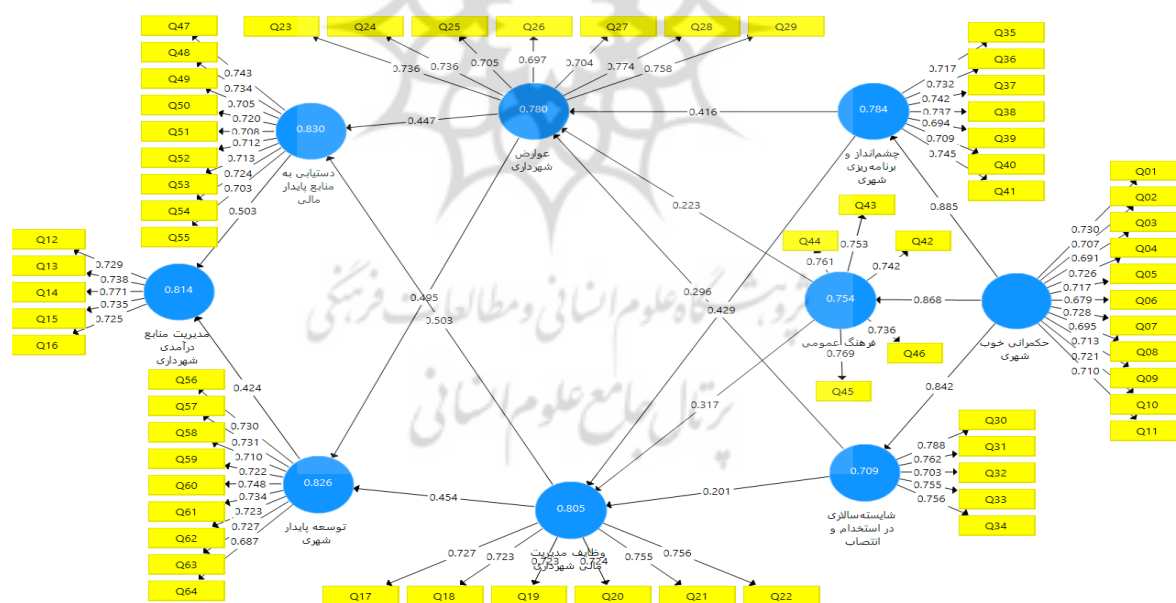
$$\begin{cases} H_0: Z \geq 0.05; \text{ توزیع داده‌ها نرمال است} \\ H_1: Z < 0.05; \text{ توزیع داده‌ها نرمال نیست} \end{cases}$$

جدول ۲. آزمون نرمال بودن داده‌ها

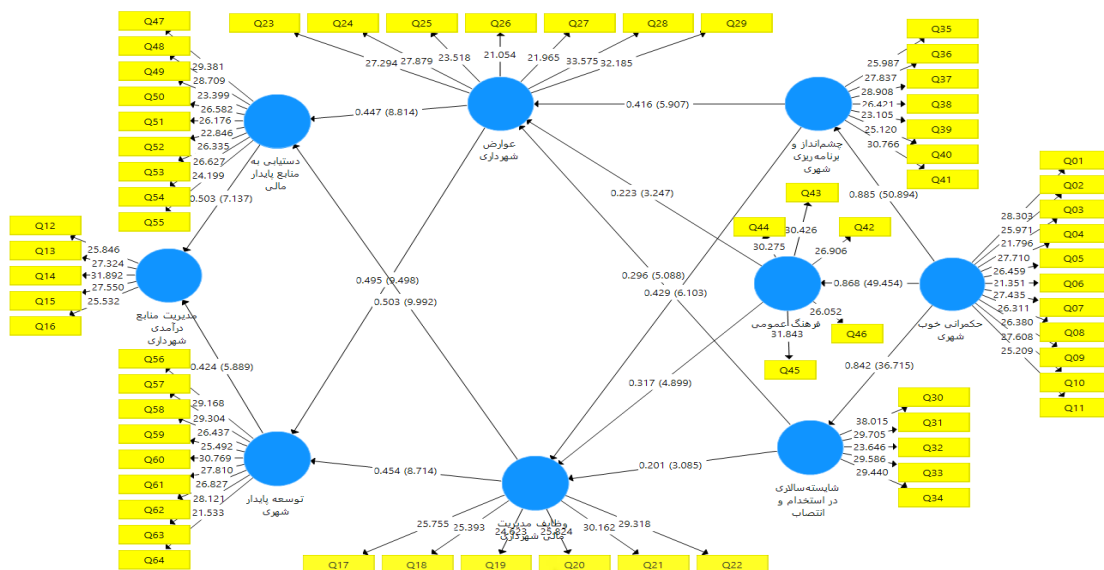
متغیرها	تعداد	آماره KS	معناداری
توسعه پایدار شهری	۳۸۴	۰.۰۸۲	۰.۰۰۰
حکمرانی خوب شهری	۳۸۴	۰.۰۸۱	۰.۰۰۰
دستیابی به منابع پایدار مالی	۳۸۴	۰.۱۱۴	۰.۰۰۰
شایسته‌سالاری در استخدام و انتصاب	۳۸۴	۰.۰۹۹	۰.۰۰۰
عوارض شهرداری	۳۸۴	۰.۱۳۲	۰.۰۰۰
فرهنگ عمومی	۳۸۴	۰.۱۳۱	۰.۰۰۰
مدیریت منابع درآمدی شهرداری	۳۸۴	۰.۱۳۱	۰.۰۰۰
وظایف مدیریت مالی شهرداری	۳۸۴	۰.۰۸۸	۰.۰۰۰
چشم‌انداز و برنامه‌ریزی شهری	۳۸۴	۰.۰۸۸	۰.۰۰۰

بر اساس نتایج جدول یادشده در تمامی موارد مقدار معناداری از سطح خطای ۵ درصد کوچک‌تر است. بنابراین، توزیع داده‌ها نرمال نیست و بهتر است از روش‌های ناپارامتریک برای اعتبارسنجی مدل استفاده کرد. پس از ارائه الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری، برای اعتبارسنجی الگو از روش حداقل مربعات جزئی استفاده شد. مدل ساختاری

نهایی پژوهش در شکل ۵ نمایش داده شده است. در این مدل که خروجی نرم‌افزار Smart PLS است، خلاصه نتایج مدل در حالت تخمین استاندارد ارائه شده است. آماره t و مقدار بوت استرپینگ برای سنجش معناداری روابط نیز در شکل ۶ آمده است.

شکل ۵. اعتبارسنجی الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری

شکل ۶. معناداری روابط الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری

تمامی موارد بزرگ‌تر از ۱/۹۶ است. بنابراین، بخش اندازه‌گیری مدل از اعتبار مناسبی برخوردار است [۳۵]. خلاصه نتایج ارزیابی برازش مدل اندازه‌گیری در جدول ۲ ارائه شده است.

بخش بیرونی مدل (مدل اندازه‌گیری) رابطه متغیرهای قابل مشاهده با متغیرهای پنهان را نشان می‌دهد. میزان رابطه سؤال‌ها با سازه‌های اصلی به وسیله بار عاملی نشان داده می‌شود. نتایج مندرج در شکل‌های ۵ و ۶ نشان می‌دهد بارهای عاملی در تمامی موارد از ۰/۶ بیشتر است و آماره t نیز در

جدول ۳. بخش اندازه‌گیری الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری

سازه‌های اصلی	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی (CR)	ضریب رو (Rho)	AVE
توسعه پایدار شهری	۰/۸۸۶	۰/۸۸۷	۰/۹۰۸	۰/۵۳۴
حکمرانی خوب شهری	۰/۹۰۲	۰/۹۰۲	۰/۹۱۸	۰/۵۰۵
دستیابی به منابع پایدار مالی	۰/۸۸۳	۰/۸۸۳	۰/۹۰۶	۰/۵۱۶
شایسته‌سالاری در استخدام و انتصاب	۰/۸۰۹	۰/۸۰۹	۰/۸۶۷	۰/۵۶۷
عوارض شهرداری	۰/۸۵۴	۰/۸۵۴	۰/۸۸۹	۰/۵۳۴
فرهنگ عمومی	۰/۸۰۸	۰/۸۰۸	۰/۸۶۷	۰/۵۶۶
مدیریت منابع درآمدی شهرداری	۰/۷۹۳	۰/۷۹۳	۰/۸۵۸	۰/۵۴۸
وظایف مدیریت مالی شهرداری	۰/۸۳۰	۰/۸۳۰	۰/۸۷۶	۰/۵۴۰
چشم‌انداز و برنامه‌ریزی شهری	۰/۸۵۰	۰/۸۵۰	۰/۸۸۶	۰/۵۲۶

روابط بین سازه‌های اصلی با عنوان مدل درونی (بخش ساختاری) شناخته می‌شود. روابط میان سازه‌های اصلی (بخش ساختاری) براساس ضریب مسیر و آماره t مورد بررسی قرار گرفت. خلاصه نتایج آزمون روابط میان سازه‌های اصلی در جدول ۴ آمده است.

روابط بین سازه‌های اصلی با عنوان مدل درونی (بخش ساختاری) شناخته می‌شود. روابط میان سازه‌های اصلی (بخش ساختاری) براساس ضریب مسیر و آماره t مورد بررسی قرار گرفت. خلاصه نتایج آزمون روابط میان سازه‌های اصلی در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴. خلاصه نتایج آزمون روابط میان سازه‌های اصلی

رابطه	ضریب مسیر	آماره t	معناداری	اندازه اثر	نتیجه
توسعه پایدار شهری ← مدیریت منابع درآمدی شهرداری	۰/۴۲۴	۵.۸۸۹	۰/۰۰۰	۰/۱۹۵	تایید
حکمرانی خوب شهری ← شایسته‌سالاری در استخدام و انتصاب	۰/۸۴۲	۳۶.۷۱۵	۰/۰۰۰	۲/۴۳۴	تایید
حکمرانی خوب شهری ← فرهنگ عمومی	۰/۸۶۸	۴۹.۴۵۴	۰/۰۰۰	۳/۰۶۰	تایید

رابطه	ضریب مسیر	آماره t	معناداری	اندازه اثر	نتیجه
حکمرانی خوب شهری ← چشم انداز و برنامه ریزی شهری	۰/۸۸۵	۵۰/۸۹۴	۰/۰۰۰	۳/۶۲۶	تایید
دستیابی به منابع پایدار مالی ← مدیریت منابع درآمدی شهرداری	۰/۵۰۳	۷/۱۳۷	۰/۰۰۰	۰/۲۷۵	تایید
شایسته سالاری در استخدام و انتصاب ← عوارض شهرداری	۰/۲۹۶	۵۰/۰۸۸	۰/۰۰۰	۰/۱۰۹	تایید
شایسته سالاری در استخدام و انتصاب ← وظایف مدیریت مالی شهرداری	۰/۲۰۱	۳۰/۰۸۵	۰/۰۰۲	۰/۰۵۷	تایید
عوارض شهرداری ← توسعه پایدار شهری	۰/۴۹۵	۹/۴۹۸	۰/۰۰۰	۰/۴۲۷	تایید
عوارض شهرداری ← دستیابی به منابع پایدار مالی	۰/۴۴۷	۸/۸۱۴	۰/۰۰۰	۰/۳۵۶	تایید
فرهنگ عمومی ← عوارض شهرداری	۰/۲۲۳	۳/۲۴۷	۰/۰۰۱	۰/۰۵۲	تایید
فرهنگ عمومی ← وظایف مدیریت مالی شهرداری	۰/۳۱۷	۴/۸۹۹	۰/۰۰۰	۰/۱۱۹	تایید
وظایف مدیریت مالی شهرداری ← توسعه پایدار شهری	۰/۴۵۴	۸/۷۱۴	۰/۰۰۰	۰/۳۶۰	تایید
وظایف مدیریت مالی شهرداری ← دستیابی به منابع پایدار مالی	۰/۵۰۳	۹/۹۹۲	۰/۰۰۰	۰/۴۵۰	تایید
چشم انداز و برنامه ریزی شهری ← عوارض شهرداری	۰/۴۱۶	۵/۹۰۷	۰/۰۰۰	۰/۱۷۲	تایید
چشم انداز و برنامه ریزی شهری ← وظایف مدیریت مالی شهرداری	۰/۴۲۹	۶/۱۰۳	۰/۰۰۰	۰/۲۰۷	تایید

ارتباط پیش بین یا Q^2 (Predictive relevance) برای سنجش قدرت پیش بینی مدل استفاده شد. این دو شاخص برای متغیرهای درون زامحاسبه می شوند. ضریب تعیین، بیانگر میزان تغییرات متغیرهای وابسته توسط متغیرهای مستقل است. هر چه مقدار ضریب تعیین سازه های درون زای مدل بیشتر باشد، برازش مدل بهتر است. سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳، و ۰/۶۷ برای مقدار ضعیف، متوسط و قوی در برازش بخش ساختاری مدل به وسیله معیار ضریب تعیین معرفی شده است [۳۹]. اگر مقدار Q^2 مثبت باشد، نشان می دهد مدل از توان پیش بینی مناسبی برخوردار است [۴۰]. شاخص های قدرت پیش بینی مدل (R^2) و (Q^2) در جدول ۴ ارائه شده است.

ضرایب مسیر در این بخش شدت و جهت رابطه را نشان می دهند و چون مقدار آماره t بزرگ تر از ۱/۹۶ است نشان می دهد ضرایب مسیر معنادار هستند. اندازه اثر (F^2) میزان تغییراتی است که متغیرهای مستقل بر متغیرهای وابسته می گذارند. در واقع، این شاخص نشان می دهد اگر یک متغیر مستقل حذف شود، چه میزان تغییراتی در متغیر وابسته ایجاد می شود. این شاخص توسط کوهن ارائه شد. مقدار ۰/۰۲ (ضعیف)، ۰/۱۵ (متوسط) و ۰/۳۵ (بزرگ) در نظر گرفته می شود [۳۸]. براساس نتایج اندازه اثر متغیرهای مستقل در تمامی موارد بالای حد متوسط یعنی ۰/۱۵ و در برخی موارد حتی بیش از ۰/۳۵ یعنی قوی به دست آمد.

از شاخص ضریب تعیین یا R^2 (Coefficient of determination) و شاخص

جدول ۵. قدرت پیش بینی الگوی پژوهش

سازه های اصلی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	Q^2
توسعه پایدار شهری	۰/۸۲۶	۰/۸۲۵	۰/۴۰۴
دستیابی به منابع پایدار مالی	۰/۸۳۰	۰/۸۲۹	۰/۴۰۰
شایسته سالاری در استخدام و انتصاب	۰/۷۰۹	۰/۷۰۸	۰/۳۷۸
عوارض شهرداری	۰/۷۸۰	۰/۷۷۸	۰/۳۸۸
فرهنگ عمومی	۰/۷۵۴	۰/۷۵۳	۰/۴۰۲
مدیریت منابع درآمدی شهرداری	۰/۸۱۴	۰/۸۱۳	۰/۴۱۹
وظایف مدیریت مالی شهرداری	۰/۸۰۵	۰/۸۰۴	۰/۴۰۷
چشم انداز و برنامه ریزی شهری	۰/۷۸۴	۰/۷۸۳	۰/۳۸۶

متوسط و قوی معرفی شده است. برای شاخص RMS_theta مقادیر زیر ۰/۱۲ نشانه تناسب مدل است، در حالی که مقادیر بیشتر نشان دهنده عدم تناسب است. شاخص $SRMR$ نیز بهتر است زیر ۰/۱ و خیلی سخت گیرانه کمتر از ۰/۸ باشد [۴۱]. در این مطالعه شاخص GOF برابر ۰/۶۵ به دست آمد که از ۰/۳۶ بزرگ تر است. شاخص RMS_theta میزان ۰/۰۹۱ به دست آمد که از ۰/۱۲ کمتر است. شاخص $SRMR$ نیز ۰/۰۴۸ برآورد شد که از ۰/۰۸ کمتر است بنابراین برازش مدل مطلوب است.

براساس نتایج جدول ۴ ضریب تعیین سازه های درون زای مدل پژوهش مطلوب است. مقدار ضریب تعیین مدیریت منابع درآمدی شهرداری ۰/۸۱۴ برآورد شد. این موضوع نشان می دهد متغیرهای مدل توانسته اند ۸۱ درصد از تغییرات در مدیریت منابع درآمدی شهرداری را تبیین کنند. شاخص (Q^2) نیز در تمامی موارد مثبت برآورد شد، بنابراین مدل از قابلیت پیش بینی مناسبی برخوردار است.

برای ارزیابی برازش مدل از شاخص GOF و RMS و $SRMR$ استفاده می شود. برای شاخص GOF سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف،

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

بر اساس نتایج پژوهش مشخص شد حکمرانی خوب شهری بر برنامه‌ریزی شهری، فرهنگ عمومی و نظام شایسته‌سالاری تأثیر می‌گذارد. درواقع مفهوم شایسته‌سالاری به شیوه‌ای از حکومت یا مدیریت اطلاق می‌شود که در آن مسئولان ذی‌ربط بر پایه توانمندی و شایستگی‌های خود استخدام و انتصاب می‌شوند و نه بر پایه قدرت مالی یا موقعیت اجتماعی. در این راستا، نتایج مطالعه قاسمی و همکاران [۱۴] نیز مؤلفه‌هایی شامل درآمدزایی، تمرکززدایی، برابری، شفافیت، نگهداشت و بهبود میراث معنوی، مشارکت، امنیت و سلامت را ارائه دادند.

همچنین نشان داده شد عوامل یادشده بر بهینه‌سازی قوانین عوارض و مالیاتی شهرداری و وظایف مدیریت مالی شهرداری اثر می‌گذارند و به دستیابی به منابع پایدار مالی و توسعه پایدار شهری منجر می‌شوند. در اغلب شهرهای کشورهای پیشرفته قاره آمریکا بر اساس بودجه‌ای که به تأیید و تصویب نمایندگان مردم شهر در پارلمان شهری رسیده، میزان و زمان وصول مالیات‌ها و عوارض مربوط به شهر تعیین می‌شود. براساس گزارش مربوط به بودجه سال ۲۰۳۳، بودجه به دو بخش عملیاتی و سرمایه‌ای تقسیم می‌شود. بودجه عملیاتی یا بودجه صفر برای هزینه‌های روزمره یا عملیاتی مانند هزینه‌های خدمات اجتماعی، حمل‌ونقل و سایر موارد استفاده می‌شود. بودجه سرمایه‌ای برای ساخت و بهبود زیرساخت‌ها شهری (آب و فاضلاب بزرگراه‌ها آتش نشانی و...) استفاده می‌شود. در این راستا، نتایج مطالعه نیمک و همکاران [۲۰] نشان داد برای دستیابی به درآمدزایی پایدار شهری، نهاد شهرداری باید قوانین و مقررات روشن مالی را تدوین و اجرایی کند.

در نهایت، دستاوردهای پژوهش نشان داد دستیابی به منابع مالی و توسعه پایدار به مدیریت منابع درآمدی پایدار شهرداری منتهی می‌شود. از جدیدترین رویکردها به توسعه، استقرار شاخص‌های الگوی حکمرانی خوب است. یکی از نظریات در باب توسعه، توجه کردن به اهمیت توسعه و پذیرش نظریه حکمرانی خوب به عنوان یک مدل ایده‌آل توسعه پایدار است. با توجه به اینکه حکمرانی خوب، مدیریت شفاف و پاسخ‌گو در یک کشور با هدف تضمین توسعه اقتصادی و اجتماعی عادلانه و پایدار است و همچنین، حکمرانی خوب نتیجه تعامل و کارکرد همه قوای یک کشور است، بلکه دولت‌ها را بر آن داشته تا با تکیه بر این مفهوم و ارائه شاخصه‌های آن در حیطه کشور خود بتوانند جایگاهی مستحکم برای خود در میان شهروندان بیابند. با توجه به شاخصه‌ها و ویژگی‌هایی حکمرانی خوب، دانشمندان و اندیشمندان، زمینه شکل‌گیری الگوی حکمرانی خوب را به عنوان روشی نوین برای توسعه پایدار جامعه معرفی کرده‌اند یکی از دلایل پرداختن به حکمرانی خوب نقش آن بر کارآمدی دولت‌هاست. در این راستا، نتایج مطالعه مهدپرور [۳] حاکی از آن بود که منابع اصلی درآمدی شهرداری‌ها شامل کمک‌های مالی دولت، عوارض شهری، مالیات و سرمایه‌گذاری است.

درخصوص حکمرانی خوب پیشنهاد می‌شود ضمن تأمین زیرساخت‌های قانونی و لجستیکی، به عدالت‌محوری در توزیع خدمات نیز پرداخته شود. آنچه در الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری حائز اهمیت است، وجود شفافیت در عملکرد و گردش آزاد اطلاعات و پاسخ‌گویی در برابر شهروندان و احترام به آن‌ها است. همچنین، با رعایت اصول قانون‌مداری در امور مختلف اداری و مالی و ایجاد عدالت‌مداری در کسب فرصت‌ها نیز می‌توان به اهداف الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری دست یافت. مدیران ذی‌ربط با توجه به شیشه‌ای بودن اتاق‌های تصمیم‌گیری می‌توانند در جهت افزایش اعتماد عمومی گام بردارند و با افزایش مسئولیت‌پذیری مسیر دستیابی به اهداف الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری را فراهم آورند. در این راستا، مشارکت دادن شهروندان و ذی‌نفعان در تصمیم‌گیری و اجراییات و تقویت سرمایه اجتماعی توصیه می‌شود.

درخصوص مدیریت منابع درآمدی شهرداری پیشنهاد می‌شود، با برآورد

درآمدهای ناشی از عوارض عمومی (درآمدهای مستمر) و درآمدهای ناشی از عوارض اختصاصی، به استقرار الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری پرداخته شود. مدیران ذی‌ربط با برآورد بهای خدمات و درآمدهای مؤسسه‌های انتفاعی شهرداری، درآمدهای حاصل از وجوه اموال شهرداری و البته کمک‌های اعطایی دولت و سازمان‌های دولتی می‌توانند در جهت حصول اهداف مد نظر اقدام کنند.

درخصوص وظایف مدیریت مالی شهرداری پیشنهاد می‌شود در گام نخست به تدوین برنامه عملیاتی مالی و هماهنگی عملیات مالی جاری در شهرداری بپردازند. الگوی بهینه مدیریت منابع بستگی به نظارت بر کلیه امور واحدهای تحت سرپرستی و اختصاص ندادن منابع به هزینه‌های غیرضروری دارد. همچنین، با صدور قوانین و تعلیمات لازم و ایجاد منابع سرمایه‌ای برای تسهیل سرمایه‌گذاری نیز می‌توان به اهداف الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری دست یافت. علاوه بر موارد یادشده، تهیه گزارش‌های مالی، ترانزنامه، تفریق بودجه سالانه و بررسی و تأیید آن‌ها نیز در این حیطه حائز اهمیت هستند.

درخصوص دستیابی به منابع پایدار مالی پیشنهاد می‌شود، با استفاده از ظرفیت‌های شناسایی‌نشده در شهرها از طریق به دست آوردن اطلاعات توصیفی، به ایجاد تأسیسات تولیدی مانند کارخانه‌ها و کارگاه‌های درآمدزا پرداخته شود. الگوی بهینه مدیریت منابع مبتنی بر حکمرانی خوب شهری منوط به استفاده از ظرفیت‌های بین‌المللی سرمایه‌گذاری و روش‌های مختلف سرمایه‌گذاری و به‌کارگیری روش‌های نوین درآمدزایی از راه‌های مختلف است. لذا استفاده بهینه از طرح‌های جامع و هادی شهر برای ایجاد مراکز درآمدزا در نقاط مختلف شهر و توسعه مواهب طبیعی، امکان توریستی و گردشگری شهری برای ارائه یک نوع خدمات متمایز در این راستا حائز اهمیت هستند. مدیران ذی‌ربط با افزایش جذب سرمایه‌گذاری در تأمین و یا تولید محصولات خاص و توجه کافی به ظرفیت‌های شهری و برندسازی می‌توانند از طرح جامع حمل‌ونقل شهری برای ایجاد درآمد استفاده کنند. در نهایت حصول اهداف مربوط به توسعه پایدار شهری و نتایج نظیر افزایش امنیت در جامعه، کاهش مهاجرت از روستا به شهر، کاهش حاشیه‌نشینی، حفظ محیط زیست برای نسل‌های آتی، کاهش آلودگی هوا و ترافیک، بهبود وضع قوانین و مالیات، واگذاری پروژه‌ها و عدالت در ارائه خدمات، مدیریت یکپارچه شهری و توسعه اقتصادی، رشد و توسعه به‌کارگیری فناوری در کشور و افزایش کیفیت زندگی شهری قابل حصول است.

مشارکت نویسندگان

تمامی نویسندگان سهم یکسانی در نگارش این مقاله داشته‌اند.

تشکر و قدردانی

نویسندگان از همه افرادی که در انجام این پژوهش یاری رساندند، تشکر و قدردانی می‌کنند. پژوهش حامی مالی و معنوی نداشته است.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند هیچ تعارض منافی در رابطه با نویسندگی و یا انتشار این مقاله وجود ندارد.

یادداشت‌ها

^۱ Zhang

- [1] Benton, J. E. (2024). Revenue Sources of Local Governments: Persisting Challenges and Emerging Opportunities. Taylor & Francis. <http://dx.doi.org/10.4324/9781032640389>
- [2] Emami-Mibdi, A., Tafzoli, A., Dalmanpour, M., & Rahimzadeh, A. (2023). The impact of municipal financing approaches on the income of municipalities. *Economics and Urban Planning*, 4(2), 114-133. <https://doi.org/10.22034/uep.2023.393288.1355>. [In Persian]
- [3] Mahdparvar, A. (2023). Investigating financial resources and sustainable incomes in municipalities. *Brand Afarin Scientific-Specialist Monthly*, 4(45), 1-8. https://www.brandafarin.org.ir/article_184150.html. [In Persian]
- [4] Butler, J., Lee, H., & Park, J. (2023). Forms of government and municipal financial performance. *Public Money & Management*, 43(4), 311-320. <https://doi.org/10.1080/09540962.2021.1923168>
- [5] Ashford, D. E.. (2023). Financing Urban Government in the Welfare State. Taylor & Francis. <https://doi.org/10.2307/1961021>
- [6] Meloche, J. P., & Vaillancourt, F. (2021). Municipal Financing Opportunities in Canada: How Do Cities Use Their Fiscal Space. *Institute on Municipal Finance and Governance*, 33(2), 515-532.
- [7] Issapour, N., Rajabi, M., & Karimimotlagh, S. (2023). Comparative analysis of good urban governance in regions 4 and 5 of Ahvaz city. *Urban and Regional Sustainable Development Studies*, 4(2), 74-90. https://www.srds.ir/article_183234.html?lang=fa. [In Persian]
- [8] Carcaba, A., Arrondo, R., & González, E. (2022). Does good local governance improve subjective well-being?. *European research on management and business economics*, 28(2), 180-192. <https://doi.org/10.1016/j.iiedeen.2021.100192>
- [9] Vakiliyan, H., Arghan, A., & Kamyabi, S. (1403). Smart urban management modeling is a new solution for good urban governance. *Land Geoengineering*, 8(4), 15-39. <https://doi.org/10.22034/jget.2023.418675.1513>. [In Persian]
- [10] Roshanai, H., Ahmadian, M. A., & Kharazmi, O. A. (2024). A comparative analysis of the current and desired conditions of good urban governance indicators from the point of view of citizens and managers. *Geography and Development of Urban Space*, 11(24), 153-170. <https://doi.org/10.22067/jgusd.2024.47320.0>. [In Persian]
- [11] Cirolia, L. R. (2021). Financing African cities: a fiscal lens on urban governance. *Land Issues for Urban Governance in Sub-Saharan Africa*, 35-51. http://dx.doi.org/10.1007/978-3-030-52504-0_3
- [12] Bafghi, P., Heydari Gojani, M., & Salimi, F. (2024). Identifying the components and dimensions of good governance in Iran's government organizations with an emphasis on ethical issues. *Islamic Marketing Research*, 2(2), 59-79. https://imr.yazd.iau.ir/article_709986.html. [In Persian]
- [13] Shabani, M. (2021). The impact of good governance on sustainable income distribution in municipalities, 9th International Conference on Finance, Trade, Bank, Economy and Accounting <https://civilica.com/doc/1380001>. [In Persian]
- [14] Ghasemi, A., Alaviyan, M., Lotfi, S., & Rahmani, M. (2021). Analysis of the themes of good urban governance in the development programs of the Islamic Republic of Iran. *Strategic Researches of Social Issues*, 10(3), 117-141. <https://doi.org/10.22108/srspi.2021.130845.1736>. [In Persian]
- [15] Selepe, M. M., & Magula, M. L. (2023). Conceptualization of accountability and municipal finance management within the South African local government environment. *International Journal of Social Science Research and Review*, 6(8), 230-246. <http://dx.doi.org/10.47814/ijssrr.v6i8.1571>
- [16] Sheikhzadeh, M. A., Taghavifard, M. T., Raisivanani, I., & Bamdad Sufi, J. (2024). Presenting a model to explain the factors influencing the willingness to donate online in line with collective financing of non-governmental organizations. *Public Management Research*, 17(63), 115-146. <https://doi.org/10.22111/jmr.2023.45000.5968>. [In Persian]
- [17] Li, Z., Wu, F., & Zhang, F. (2022). A multi-scalar view of urban financialization: urban development and local government bonds in China. *Regional Studies*, 56(8), 1282-1294. <https://doi.org/10.1080/00343404.2021.1998419>
- [18] Diezmartinez, C. V., & Short, K., Gianotti, A. G. (2024). Municipal finance shapes urban climate action and justice. *Nature Climate Change*, 14(3), 247-252. <http://dx.doi.org/10.1038/s41558-024-01924-4>
- [19] Adelino, M., Cheong, S. C., Choi, J., & Oh, J. Y. J. (2023). Mutual fund flows and the supply of capital in municipal financing. *National Bureau of Economic Research*. 14(17), 671-689. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3966774>
- [20] Mobaraki, M., & Timori, F. (2023). Barriers to participation in realizing good urban governance with an emphasis on the civil sector. *Social Studies and Research in Iran*, 12(1), 129-150. <https://doi.org/10.22059/ijssr.2022.342010.1298>. [In Persian]
- [21] Baradarankhaniyan, Z., Azari, Z., & Asgharpour, H. (2024). Examining the indicators of good urban governance with an emphasis on smartness studied: Tabriz metropolis. *Journal of Geography and Development*, 22(75), 193-219. <https://doi.org/10.22111/gdji.2024.46278.3560>. [In Persian]
- [22] Coffey, B., Bush, J., Mumaw, L., De Kleyn, L., Furlong, C., & Cretney, R. (2020). Towards good governance of urban greening: insights from four initiatives in Melbourne, Australia. *Australian geographer*, 51(2), 189-204. <http://dx.doi.org/10.1080/00049182.2019.1708552>
- [23] Luis, D., Zerbian, T., & Romero, E. (2023). The role of cities in good governance for food security: lessons from Madrid's urban food strategy. *Territory, Politics, Governance*, 11(4), 794-812. <https://doi.org/10.1080/21622671.2021.1873174>
- [24] Aliamutu, K., & Mkhize, M. (2024). Financial management engagement and small and medium-sized businesses in eThekweni municipality, South Africa. *Economics, Management and Sustainability*, 9(1), 90-104. <http://dx.doi.org/10.47814/ijssrr.v7i4.1964>
- [25] Ryser, L., Halseth, G., & Markey, S. (2024). Municipal entrepreneurialism: exploring new fiscal levers for small municipalities. *Local Government Studies*, 50(1), 1-27. <https://doi.org/10.1080/03003930.2023.2171018>
- [26] Simon, S. (2024). A Participatory Urban Governance Framework for Transitioning Cities Towards Sustainability: Linking the Protection of Urban Ecosystems' Functions and Circularity Principles. *Adv Urban Region Dev Plann*, 1(1), 01-17. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-2901575/v1>
- [27] Corodescu-Roșca, E., Hamdouch, A., & Iașu, C. (2023). Innovation in urban governance and economic resilience. The case of two Romanian regional metropolises. Timișoara and Cluj Napoca Cities, 132, 104-120. <http://dx.doi.org/10.1016/j.cities.2022.104090>
- [28] Zhang, J. (2024). Municipal Bonds: A New Financing Channel for Local Governments under the Tax Distribution System. *Social Security and Administration Management*, 5(1), 8-16. <https://dx.doi.org/10.23977/socsam.2024.050102>
- [29] Nemec, J., Klimovský, D., Šagát, V., Plaček, M., & Sedmíhradská, L. (2021). The impact of fiscal rules on the financial management of

municipalities: A comparative analysis of the Czech Republic and Slovakia. In *Local Public Finance: An International Comparative Regulatory Perspective* (pp. 109-130). Cham: Springer International Publishing.

- [30] Zare Mahalati, S., Khalili, M., & Heydari, E. (2022). Examining the relationship between leadership style and sustainable income in municipalities. *Accounting and Management Perspectives*, 5(66), 1-7. https://www.jamv.ir/article_156368.html. [In Persian]
- [31] Zolfighari, M. (2023). Comparing the income of Iranian municipalities with other countries, *scientific journal of modern research approaches in management and accounting*, volume 7, number 25, page 1910-1901 <https://majournal.ir/index.php/ma/article/view/2125>. [In Persian]
- [32] Najafi, N., Baghiyan Saadabadi, M., Manjazab, M. (2022). The impact of the development of entrepreneurial strategies on the sustainable income of the municipality. *Urban Economics and Management*, 10(38), 35-52. <http://iueam.ir/article-1-1865-fa.html>. [In Persian]
- [33] Rajabi, Z., Fiezi, Z., & Kazemi, H. (2021). Methods of managing financial resources and providing solutions to increase municipal income. *New research approaches of management and accounting*, 5 (18), 88-96. <https://majournal.ir/index.php/ma/article/view/1036>. [In Persian]
- [34] Miller, E., Cross, L., & Lopez, M. (2010). Sampling in qualitative research. *FBB research group*, 19(3), 249-261.
- [35] Holsti, O. R. (1969). *Content analysis for the social sciences and humanities*, Reading, MA: Addison-Wesley.
- [36] Azar, A., & Gholamzadeh, R. (2022). partial least squares. Tehran: Negha Danesh.. [In Persian]
- [37] Attride-Stirling, J. (2001). Thematic networks: an analytic tool for qualitative research. *Qualitative research*, 1(3), 385-405. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/146879410100100307>
- [38] Cohen, J. E. (2013). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc. <https://doi.org/10.4324/9780203771587>
- [39] Chin, W. W. (1998). The partial least squares approach to structural equation modeling. *Modern methods for business research*, 295(2), 295-33.
- [40] Hair Jr, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2021). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)*. Sage publications.
- [41] Habibi, A., & Jalalniya, R. (2022). partial least squares. Tehran: Narun. [In Persian]

پروہشگاہ علوم انسانی ومطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی